

1985

ISSN 0134-2266

TÄHEKE

NR.12

Väike kuusk

Kuuse jaoks ei ole vaja väga palju ehteid. Tema ootab lahketa maja, rõõmu, mis on ehtne.

Paksust metsast meie pärast toodi teda siia.

Ta ei kasva meie pärast suureks mitte iial.

Must ja valge

Lumehelveste ära sulab silmapilk. Kogu tema sära on vaid vihmatilki.

Mustast jälle valgeks on üksainus samm. See on ilma palgest kõige ilusam.

Miinus kakskümmend kraadi

Igal öösel tuiskab ja sajab. Linnas, alevis, maal on lumi. Kelk esikus püsti end ajab, lumest unistab hommikuni.

Meid lume eest kaitseb me maja, seintes torud, kaablid ja traadid. Mis me teeks muidu külmal ajal! Siis, kui külma on 20°!

Kas sa oskad

KRISTIINA EHIN Rapla Keskkooli Ila ja PIRET EHIN IIIa klassist.

Pildistanud JAAN URVET

Kas sa oskad just niimoodi mängida, et mänguasjad sinu käes elaksid. Et nad naeraksid, nutaksid, jookseksid ja hüppaksid nagu päriselt ning vaatajad saaksid sinu mängust aru. Proovi! See polegi nii lihtne. Ka mängimist tuleb õppida. See sai mulle selgeks, kui olin külas Rapla lastel.

Poiste-tüdrukute käes hakkasid mängukoerad urisema ja haukuma, mängukassid aga tõmbasid küüru selga ja turtsusid nende peale. Kuningad ja kuningannad jalutasid tähtsalt ringi ning jagasid käskusid. Nägin, et isegi nõorijupid ning saiaaigen võivad osavates kätes ellu ärgata ja filmiks saada.

See vahva ja rõõmus koht, kus seda kõike näha võib, on laste filmiklubi «MINI-ANIMA». («Mini» tähendab pisikest, ladinakeelne sõna «anima» aga hingestamist või elustamist.) Filmiklubi on see koht sellepärast, et kõige osavamad mängijad saavad siin ise multifilmi teha.

Õed Piret ja Kristiina Ehin käivad filmiklubis juba neljandat aastat. Kahe peale on neil teoks saanud ka multifilm. See jutustab väikestest lindudest ja suurest kurjast kullist. Film on poolteist minutit pikk, kuid selle valmistamiseks kulus hulk aega. Kõigepealt tuli palju joonistada ja voolida, et õppida tegelasi täpselt kujutama ning liigutama. Siis tuli mõelda filmi jaoks sobiv jutuke. Selleks on vaja olla osav muinasjutuvestija. Ning alles seejärel sai meisterdada paberist linnud, mille järgi hakati filmima.

Koos Pireti ja Kristiinaga vaatasime laste tehtud multifilmi «Kõdi». See on lugu pisikestest karvastest olevustest, kes oma koheva sabaga kangesti kõdistada armastavad. Nad poevad küll vöö vahele, küll vesti alla. Ja ajavadki poisi naerma. Paha tuju põgeneb.

Piret ja Kristiina arvasid, et hästi oskab mängida ja oma mängust multifilmi teha see, kes on väga tähelepanelik. Kes jälgib hoolsalt inimesi ja loomi ning jätab meelde nende käitumise.

«Mini-Anima» juhendajad on Krista ja Jaan Urvet. Vahetevahel valmistavad lapsed neile üllatusi. Üks, mis varsti käes, on näarikarneval. Praegu käib hoolas kostüümide nuputamine ja õmblemine. Kes mida teeb ja kelleks karnevalil hakkab, jäägu saladuseks. Las tädi Krista ja onu Jaan mõistatavad, kes on kes.

AGNES JÜRGENS

mänguasjadega mängida?

AIVAR
POHLAK **Taevapilt**

Oli küm talvepäev.

Väike Ants istus akna all ja vaatas taevast. Taevas oli selge, puhas ja sinine. Antsu võttis päris muhelema.

Siis hüüdis vanaema poisi sööma.

Kui Ants köögist tagasi jõudis, oli taevas täis soditud. Taevapildi vasesmas ülemises nurgas vedas reaktiivlennuk veel viimast valget triipu.

«Vanaema! Vanaema! Lennuk on taeva täis sodinud!» jooksis Ants nuttes kööki.

Vanaema läks vaatama.

«Tule, ma tegin taeva puhtaks,» kutsus ta veidi aja pärast.

Ants piilus umbusklikult nurga

tagant.

«Millega sa tegid, kas kustukumiga?»

«Jaa,» naeris vanaema.

«Aga päris puhtaks teha on vist väga raske?» uuris poiss ligemalt. Taevastina peal oli siin-seal näha otsekui laialiaetud valget.

«Seda küll,» muutus vanaema tõsiseks. «Päris puhtaks teha on tõepoolest väga raske.»

Vene kirjanik
JELENA
GRIGORJEVA

Vana ja uus

KAI VASAMÄE **Nääride**

«Näär, näär, näär...» närib nääriärevus laste südameid.

«Närr, närr, närr...» närivad nääriärevad lapsed piparkoogisüdameid.

Aga näarid pole veel Näärimaalt teelegi

saanud. Seal käib alles kibekiire nääriaskeldamine. Pöidlasuurused pöialpoisid pakivad pöialde välkudes näärikinke. Päckade välkudes kannavad päkapikkused päkapikud kingipakid kottidesse. Põlvekõrgused härja-

Tõlkinud JAAN RANNAP

KÕIK OOTAVAD NÜÜD AASTAT UUT,
KUID MUL ON SILMIS YESI.
MUL VANAST AASTAST KAHJU ON,
ME SÕBRAD KAHEKESI.

TA ÕIGE OMASEKS MUL SAI,
SEST PALJU HEAD TÕI KAASA,
MA UJUMISE SELGEKS SAIN,
MIS LUST NÜÜD MERRE JOOSTA.
JA VEEL, OH RÕÕMSAT TÕDE,
MEIL SÜNDIS VÄIKE ÕDE.

KUID AASTA UUS,
KUID AASTA UUS,
ON MULLE TÄITSA TUNDMATU.
KUI SAAKSIN ETTE TEADA,
KAS KAASA TOOB MUL HEAD TA.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

tulemine

põlvlased aga sikutavad kingikotid näärisaanidesse, mille ees näärihärjad rahutult tam-mudes teeleminekut ootavad. Viimaks, viimaks on kõik valmis! Nääriivanad võtavad saanides väarikalt istet. Näärikellade heli-

nal asuvad näärid teele. Lõpuks ometi nad tulevad — need näärid. Ning on ka viimane aeg, muidu pistaksid lapsed suures nääriärevuses kõik nääripräänikud nahka!

Tuulelohe Kohe-Kohe

ROBI VAIDLO

Indrek oli isaga laadal. Siin pakuti müüa igasugust kaupa. Ka mänguasju.

«Autot me seekord ei osta,» otsustas isa. «Rongi ka mitte. Neid sul niigi juba ülearu.»

Nad ostsid väikese kirju tuulelohe. «Seda saame lennutada,» seletas isa. «Ta tõuseb kõrgele-kõrgele.» Ilm oli aga tuulevaikne. Isa pani lohe esialgu kapi otsa. Et keegi seda kogemata katki ei teeks.

Indrekul hakkas hirmus kahju tuulelohest seal kapi otsas. Ta tahtis kangesti näha, kuidas väike tuulelohe kõrgele-kõrgele tõuseb. Indrek läks õue. Viivu-pärast oli ta toas tagasi.

«Isa-isa! Tuul juba puhub! Ma ise tundsin, kui puhus.»

Isa sai Indreku õhinast aru. Võttis lohe kapi otsast alla.

Nad läksid välja peale. Isa harutas mõnijagu lennutusnööri pideme pealt maha ja seadis lohe nii, et

see saaks tuule alla võtta.

«Tõuse nüüd kõrgele-kõrgele,» ütles Indrek tuulelohele.

«Kohe-kohe-kohe-kohe!» vastas väike tuulelohe.

Aga lendutõusmise asemel potsatas siiasamasse maha.

«Anna pikemalt nõõri järele,» soovitas lennutamist vaatama tulnud ema.

«Nüüd tõused sa kõrgele-kõrgele,» ütles Indrek tuulelohele.

«Kohe-kohe-kohe-kohe!» vastas väike tuulelohe. Vastas küll, aga ise langes meetri maa peale maha.

«Proovi joosta,» õpetas ema.

«Nüüd sa küll tõused kõrgele-kõrgele,» ütles Indrek tuulelohele.

«Kohe-kohe!» teatas tuulelohe varmalt.

Isa jooksis. Tuulelohe tegi paar korda vinkat-vonkat ja kukkus, külgees, maha.

«Miks sa jonnid minuga? Miks sa õhku ei tõuse?» nõudis Indrek.

«Kõrgele-kõrgele.»

«Ei jonna ma midagi,» vaidles tuulelohe. «Tuult ei ole. Minule on lendutõusmiseks tuult vaja. Sellest mu nimigi. Aga praegu õhk vaevalt lii-

gub. Kuid sina ära seepärast kurvaks jää.»

«Kas sa siis lendad kõrgele-kõrgele, kui tuul tuleb?»

«Kohe-kohe,» vastas tuulelohe. Indrek ei jäänud kurvaks. Jäi hoopis tuult ootama.

Põdra näärnid

Illustreeritud PIRET SELBERG

JÜRI RANT

Põdrapull seisis lumiste haabade vahel ja kuulatas, pea viltu, metsateelt kostvaid samme. Tulijaid oli kaks, üks suur, teine väike. Suurem kandis turjal haljast, lumest puhtaks rapsitud kuuske. Niisuguseid põdrale turjani ulatuvaid puukesi kasvas ka haa-

bade vahel, kuid põdra jätsid need ükskõikseks. Kuuseoksi ta ei söönud. Sellest, kuidas põdra silmad minejaid saatsid, jäi mulje, nagu imestaks põder väga, et inimestel kuuske vaja läheb. Igal talvehakul tuli põdrapull nendesse põldude äärsetesse metsatukkadesse. Sügavas lumes kahlates liikus ta põõsa juurest põõsani, napsas võrse siit, murdis oksakese säält. Iial ei püganud põder pajusid või noori haabu päris nudiks. Ta

justkui mõistis, et kui ta tahab järgmisel talvel siia tagasi tulla, peab pügamistöös mõõdukas olema. Metsale vajuv videvik leidis põdrapulli käändude vahelt lumel lesimas. Läbi terve talve ei vaevunud põder endale paremat voodit tegema, ei lund kõhu alt ära kraapima, ei oksid madratsiks murdma. Põdra karmiharjaselise pealiskarva all oli paks pehme aluskarv. See hoidis põdra suure keha ka lumelohus sooja. Ruttamata astus põder mööda metsateed. Majalähedasi põõsastikke külastas ta ikka pimedas. Lumekoormas lepalatvu rinnaga laiali lükates kahlas ta otse võrkaia taha, küünitas kaela ja asus üle pealistraadi ulatuvaid õunapuuksi nosima. Aeg-ajalt heitis põder pilgu lumme mattunud

maja otsaaknale. Sealt paistis kuusk, mida ennist oli metsateel kantud. Kuuse okstel säntendas jälle valget, justkui oleks toas sinna uut lund sadanud.

Okste peal ja vahel vilkusid pisikesed tähesilmad. Põdra kõrvu ulatusid hääled, mida ta varem ei olnud kuulnud. Toas lauldi ja mängiti pilli.

Kui põder varasematel aegadel oli inimeste eluasemetele lähenenud, olid koerad aegsasti kisa tõstnud. Nüüd olid õued vait, nagu oleks koeradki seal, kus laul ja metsast toodud kuusk. Jalgu kõrgele tõstes astus põder piki aeda, igati rahul vaipse õõ ja õunapuukoore maiguga. Hommikueelseks uinakuks laskus põder sealsamas aia taga lumele. Pikka kaela painutades toetas ta oma hiljuti nudiks jäänud pea kõverakstõmmatud jalgadele. Tähed toakuuse okstel olid kustunud, kuid taevas sirasid need endiselt. Põder nägi unes uut aastat. Pajupuhmad haljendasid. Kraavides vulises vesi. Ja tema pead ehtis jälle uhke sarvekroon.

Nääriudis

KATRIN KANTER

EMME, EMME ALLES JUST
KAS EI LÄINUD MÖÖDA SUST
VÄIKE SUURE KÕHUGA
SAMA SUURE NOHUGA
KOLE ARMAS NÄÄRIVANA?
TA KÄIS MEIL JUST PRAEGU, TÄNA,
LUBAS VARSTI JÄLLE TULLA,
KÄSKIS PAI JA TUBLI OLLA,
PALUS SULGI KODUS OLLA.

OH, TAL MEELDIS MINU TUTT,
MINU SALM JA MINU JUTT!
KINKIS MULLE NUKU SUURE,
ANDIS MUSUMOPSU SUULE,
ISSI SAI TALT PEHME SALLI,
VENNA KIRJU-MIRJU PALLI.
SINU KINK ON PAKI SEES,
ISE SELLE LÄHTI TEED,
SIIS KUI SULLE SÜLLE POEN
JA SA MULLE SALMI LOED.

Juss sööb õuna

AIN VÄÄT

JUSS SÖÖB ÕUNA,
USS SÖÖB ÕUNA.
JUSS SÖÖB ÕUNA
USSIGA KOOS.
USS KUHU KADUS
ÕUNASÖÖMISE HOOS!

SIIM KÄRNER **Lumesadu**

ÜLE METSA,
MÖÖDA AIARADU
TULEB TUPPA
LUMESADU.

TULEB TUPPA,
UKSE ALLA,
KELGU-SAANITEED
TEEB VALLA.

Õhtu tuleb

AIN VÄÄT

ÕHTU TULEB TUPPA UKSEST,
AKNAST SISSE TULEB UNI.
ÕÖSEL VÄLISUKS ON LUKUS,
AKEN LAHTI HOMMIKUNI.

J G
n
e
O R K T

ÜLLE LÄTTE

Suusasõit

LUMEHANGED NAERSID REIPALT
NAERU HELEVALGET.
PIKAD SIRGED SUUSAJÄLJED,
NAGU KURRUD PALGEL,
LÄKSID ÜLE SOO JA RABA,
ÜLE JÄRVEPINNA.
PEHMED, LUSTAKAD ON HANGED,
MIKS SIIS MITTE MINNA!
LÄKSID LÄBI METSATUKA,
KUNI LEIDSID MAJA.
TREPI EES SAI RADA OTSA.
PÄRIS ÕIGEL AJAL.

AIN VÄÄT

Taevane lugu

KUS ON PÄEVAL KUU!
EI OLE NÄHA.
AGA KUI SAABUB ÕÖ,
ON KUU KOHE AKNA TAGA.

ÕÖSEL KUU EI MAGA,
TÄHEDKI ON ÜLEVAL.
TAEVAS ON ÜLENI TÄHTIS.
TAEVAS ON VÄGA TÄHTIS.

K õ a s
E A H C Q
M
N
g B F
L v

Illustreerinud PRIIT PÄRN

Nääritaadi tulek

NÄÄRITAAT ON AMMU TEEL,
SEST NÄÄRID JUBA UKSE EES.
TAAT LÖÖB PIITSA — HOBUL VEEL
SUUREM HOOG KUI ENNE SEES.
EI HOBU MISKI PEATA.
TAAT LASTE JUURDE JÕUAB VEATA.

MAREK LAANE,
Vaimastvere 8-kl. Kooli
IV klassi õpilane

Ootus

POISTEL TÄNA LIPSUD ON EES,
OOTAVAD NEMADKI NÄÄRIMEEST.
KÜNALDE VALGUSES
KOOS ON ME PERE,
ÜTLEME UUELE AASTALE: «TERE!»

ELIKA SOEKOV,
Kuusalu Keskkooli
IV klassi õpilane

Taat ja tema sõbrad

VANAISA ON MUL VÄGA TUBLI MEES,
TAL ON TUHAT SÕPRA METSA SEES.
PÕDRAD, KITSED, JÄNESED JA SEAD,
KEDA TOITMA, KAITSMA TEMA PEAB.

TALVEL PAKASEGA PAKSU LUME SEES
RASKE LEIDA TOITU METSAST EEST.
TAAT SIIS HEINAD, VIHAD METSA YEAB
JA TOIDUD LOOMADELE VALMIS SEAB.

MARJU PAGARAND,
Haapsalu 1. Keskkooli
III klassi õpilane

Üles

ÜES OLID TUISUD,
MINUL JALAS UISUD.
ÄRA MINU KÕRVU KISU,
MUIDU LÄHEB UISU-ISU.
ÜES PEHME LUMI —
MINUL MAGUS UNI.

ANDRA PIIRSALU,
Pärnu 2. Keskkooli
IIc klassi õpilane

Talveilm

OH SEDA KAUNIST TALVEILMA,
LIUGLEB KELK JA LIUGLEB SUUSK!
PILGUTADES HÄRMAS SILMA
VAATAB MÄE ALL VANA KUUSK.

KRISTEL NIGOL,
Tallinna 17. Keskkooli
III klassi õpilane

KÕIGILE! KÕIGILE! KÕIGILE!

Koolieelikutele, esimese, teise ja kolmanda klassi õpilastele!
«Täheke» kutsub jälle joonistama ja kirjutama. Algab uus
OMALOOMINGUVÕISTLUS. Seekord püüame välja selgitada ka rajoonide ja linnade paremad noored kunstnikud ning kirjanikud. VÕITJAIK OOTAVAD AUTASUDI!
Valmis töödele lisage oma ees- ja perekonnanimi, vanus, kodune aadress, kool ning klass (lasteaed, rühm).
Ümbrikule kirjutage: 200 107 Tallinn, Pärnu mnt. 67-a, «Täheke», «VÕISTLUSTÖÖ».
Töid ootame 15. veebruarini 1986. a.

«Näärivana on juba teel» — joonistanud IVO REIMANN
Pärnu 9. 8-kl. Koolist

Kelgumäel

KELK SEE SÕIDAB ÜLES, ALLA,
TRILLA-TRALLA, TRILLA-TRALLA.
MUUDKUI LIUGLEB ÜLES, ALLA,
TRILLA-TRALLA, TRILLA-TRALLA.
LAPSED KELGUL, NAERU PALJU,
TRILLA-TRALLA, TRILLA-TRALLA.
ENNE ÖHTUT NAD EI VÄSI,
TRILLA-TRALLA, TRILLA-TRALLA.
SÜÜAGI NAD VEEL EI KÜSI,
TRILLA-TRALLA, TRILLA-TRALLA.
ALLES SIIS, KUI TULEB EMA,
TRILLA-TRALLA, TRILLA-TRALLA,
TUPPA LÄHEVAD KA NEMAD.
TRILLA-TRALLA, TRILLA-TRALLA.

MARTIN PURRE,
Tallinna 1. Keskkooli
IV klassi õpilane

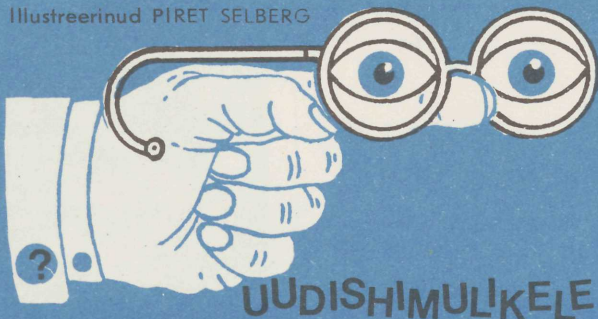
Külmataat

KÜLMATAAT, KÜLMATAAT,
KÜLMA ON SUL TERVE VAAT.
KIUSAD LINDE, KIUSAD LOOMI,
EI LASE MINUL MINNA KOOLI.

KUI TAHAN VÄLJA MINNA MA,
KOHE KARGAD NINNA SA.
SORID HANGES, KARGLED RINGI,
VIISAKUST SUL POLE MINGIT.

MARIKA OPER,
Varstu Keskkooli
III klassi õpilane

UUDISHIMULIKELE

KUIDAS VANASTI NÄÄRID TUPPA TOODI!

Mituf moodi. Aga aukohal olid kahar kuusk ja nääriõled. Üks või kaks vihku rukkiõlgi laotati seina äärde põrandale. Nendes said lapsed siis volilt mürada.

Õlgi viskas pereisa vastu rehetoa parsi, kus vilja kuivatati. Kui parte pragudesse jäi palju kõrsi rippuma, pidi järgmisel suvel olema hea rukkisaak.

Nääriõhtul valati vette sulatina, seda nimetati õnnevalamiseks. Kelle valatud tina hästi haraliseks ja oksliseks läks, sellele pidi uus aasta tooma õnne ja rikkust, neidudele kosilasi, mesinikule meesaaki ja kalameestele kalaõnne.

MISSUGUNE PÄEV AASTAS ON KÕIGE LÜHEM?

22. detsember. See on talvine pööripäev, algab talv. Sel päeval läbib Maa oma aastasel feel paiga, kus põhjapoolus on Päikesest kõige kaugemal. Meie poolkeral on siis pikim öö ja lühim päev.

MIKS MÕNED LOOMAD JÄÄVAD TALVEUNNE!

Talv on paljudele loomadele raske aeg. Konnad, madudel ja sisalikel pole talvel ainuüksi toidumure. Nende kehatemperatuur sõltub õhutemperatuurist, nad on kõigusoojased loomad. Kui ümberringi on soe, soojenevad nemadki. Kui ilm külmeneb, nad justkui tarduvad. Olgu ümberringi või toidumäed, süüa nad ei saa.

Talveks tarduvad ka putukad ja paljud kalad. Ainult imetajate ja lindude kehatemperatuur ei sõltu ilmast, on püsiv. Karu, siil ja mäger magavad seetõttu, et lume alt on neil raske leida sobivat toitu. Sügiseks koguvad nad naha alla tubli rasvaru. Nende loomade talveuni on näiteks suurepärasest kohanemisest toidupuudusega.

MIKS KARIHIIR PEAB KOGU AEG SÖÖMA?

Et mitte nälga surra, sest ta seedib toidu väga kiiresti läbi. Üle paari tunni ta söömata olla ei või.

Karihiir kuulub putuktoiduliste loomade hulka. Tema koduks on mets, kus ta rohus ja kõdus putukaid jahib. Majadesse ilmuvad nad talvel ja võivad jääda kevadeni. Pahandust nad ei tee, tahavad ainult süüa. Karihiirtele maitseb kala, juust, piim, sai, leib, liha — kõik, mis vähegi söödav on. Ööpäeva jooksul võib karihiir hävitada toidukoguse, mis ületab tema kehakaalu — 1—2,5 grammi — neli korda. Seepärast ongi karihiir hinnatud kahjulike putukate hävitajana.

KUI VANAD ON UISUD!

Väljakaevatud leiud kinnitavad, et luust uiske kasutati põhjapoolsetes maades juba enne meie ajaarvamist, üle kahe tuhande aasta tagasi. Uisud olid tol ajal 25—30 cm pikad, üks ots oli kaarjas, teine kandiline.

Metalluiske hakati kasutama 500—600 aastat tagasi. Venemaale tõi esimesed uisud tsaar Peeter Suur Hollandist. Terasuisud olid naeltega puust aluse külge kinnitatud. Need hakkasid jalas logisema. Peeter Suurele see ei meeldinud ja ta asendas naelad kruvidega. Umbes sel ajal hakati kuulsas Tuula relvavabrikus uiske ka valmistama.

MILLAL HAKATI SUUSATAMA!

Kuus või seitse tuhat aastat tagasi. Arvatakse, et suusad võtsid kasutusele Altai mägede ja Baikali järve ümbruskonnas elanud soome-ugri rahvad, meie sugulasrahvad. Neil tuli toidu otsimisel läbida lai lumelagendikke. Nad leidsid, et sügavas lumes saab kergemini edasi, kui laiad puutükid jalgade külge siduda. Arvatakse, et libisemisest õppisid kasu saama kõigepealt mägirahvad. Siberi koobastest on leitud vanu kaljujooniseid, kus võib näha suusatajat, kes veab enda järel kelku jahisaagiga.

Aastat 1866. peetakse suusaspordi algusaastaks, sest siis hakati korraldama suusavõistlusi. Sel aastal võttis üks Norra talupoeg kasutusele rihmsidemed. Need seoti ümber kannale, et suusk kindlalt jala küljes oleks. Nii sai suuskadega palju kergemini pöörata ja hüpata, mugavalt jala küljes püsivate suuskadega oli parem kihutada.

TALVIKE

Pildistanud AAVO PÖLENIK

Maantee ääres traadil istub väike kollakas linnuke ja aina laulab: «Siit-siit-siit-siit Rii-ga!» Mõnikord jääb «Rii-ga» pooleli ja tuleb ainult «Rii...» Vist siis, kui linnuke pole päriselt kindel, kas siit ikka saab Riiga või viib tee rändaja hoopis kuskile mujale. Muidugi ei tarvitse meie linnuke laulda fingimata just tee ääres ja traadil. Tee ja traat on uuema aja väljamõeldised, aga tema laulis juba siis, kui ei tuntud teid, telefoni ega elektrit. Laulmiseks sobib ka mõni puu või põõsas kuskil lageda serval. Talviti nähti neid kollakaid linnukesi hulgakesi koos teel hobusepabulaid sorteerimas ja põhukuhjade ümber. Talvikest kutsutakse ka külmatiha-

seks ja tsiitsitajaks. Veel üks nimi oli rahvasuus talvikesel, aga et sellest aru saada, tuleb leida talvikesse pesa. Lind, kes oma pesa rohkesti jõhve punus, oli jõhvilind. Praegusel ajal pole talvike enam nii sage laulik kui vanasti, aga näha ja kuulda võib teda sellegipoolest. Talvikest näeme kõikidel aastaaegadel. Laulu alustab ta ilusatel märtsipäevadel või koguni juba veebruaris ja laseb seda kuulda teinekord südasuveni, ikka siit-siit-siit-siit... Ehk küll ise talvike, ei ole too tsiitsitaja siiski lõpuni kindlameelne talilind. Mõnikord lendavad talvikesed ka meilt ära. Aga kuidas on lood rännuteega, miks ja millal see ette võetakse, seda ei oska keegi kind-

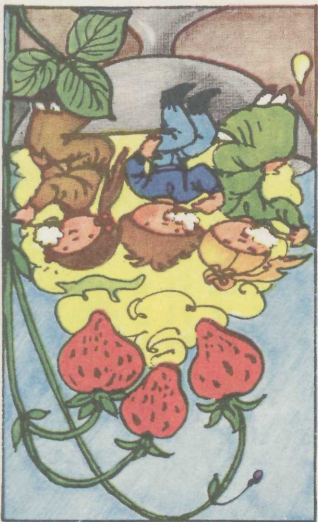
lalt ütelda.

Kui talvike teeäärsel puul või telefonitraadil laulab, siis muidugi mitte selleks, et möödujaid Riia poole juhatada. Lauluga kutsub isalind endale kaasat ja teatab võistlejatele, et maatükil on juba peremees olemas. Kui laulik ja maanurk tulevasele emandale meeltemööda, siis võtab ta kutse vastu ja lindudest saab pärast teatud kombetalitusi, nagu kivikeste ning kõrte kandmine ja emalinnule pakkumine, paar. Emand valib õige pea sobiva pesakoha ja hakkab ehitama, isand aga valvab samal ajal oma valdusi ja laulab. Jõhvilinnu pesa tuleb otsida maapinnalt või kuusehekist. See pole just lihtne, sest pesa juures

on linnud väga pelglikud, eriti siis, kui pojad juba koordunud. Ehk küll eeskätt terad talvikesse toidulaua katavad, kantakse ka putukaid ja ämblikke lastele toiduks, nii kaua kuni need umbes kahe ja poole nädala pärast lendama hakkavad, ja natuke pärast sedagi. Saab esimene pesakond tuule tiibadesse, võtavad vanemad mõnel suvel veel teisegi kasvatamise ette. Aga laulma hakkavad noored alles järgmisel kevadel ja ikka seda vana tuttavat Riia-laulu.

Niisugune lind on talvike ehk tali-tsiitsitaja ehk jõhvilind.

FRED JÜSSI

E 30 2 9 16 23
 P L R N K T E
 1 8 15 22 29
 7 14 21 28
 6 13 20 27
 5 12 19 26
 4 11 18 25
 3 10 17 24
 2 9 16 23

Juuni

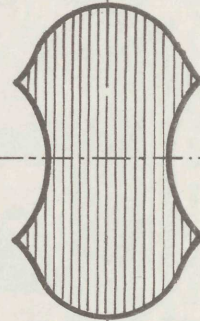
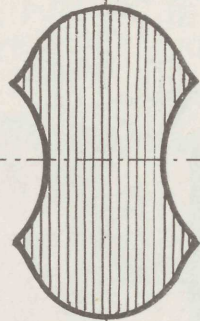
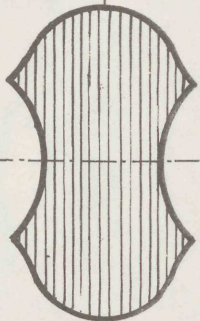
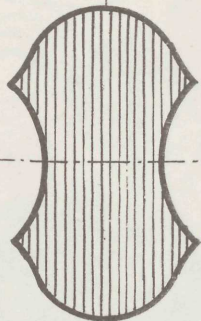
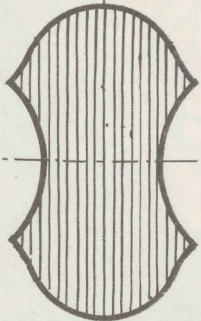
E 5 12 19 26
 P L R N K T E
 1 8 15 22 29
 7 14 21 28
 6 13 20 27
 5 12 19 26
 4 11 18 25
 3 10 17 24 31

Mai

E 7 14 21 28
 P L R N K T E
 1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30
 3 10 17 24
 4 11 18 25
 5 12 19 26
 6 13 20 27

Aprill

Jaanimärk

E 6 13 20 27
 T K 7 14 21 28
 N 1 8 15 22 29
 R L 2 9 16 23 30
 P 3 10 17 24 31
 4 11 18 25
 5 12 19 26

Vebruar

E 3 10 17 24
 T K 4 11 18 25
 N 5 12 19 26
 R L 6 13 20 27
 P 7 14 21 28
 1 8 15 22
 2 9 16 23

Märts

E 3 10 17 24 31
 T K 4 11 18 25
 N 5 12 19 26
 R L 6 13 20 27
 P 7 14 21 28
 1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30

Kalender 1986

Lõika kalender musta pidevat joont mööda välja. Murra see keskmist kriips-punktiirjoont pidi pooleks. Seejärel lõika välja triibulised pinnad. Kalendrit võid voltida mitut moodi.

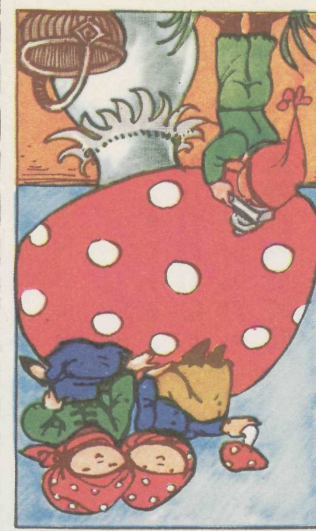
E 1 8 15 22 29
 T 2 9 16 23 30
 K 3 10 17 24 31
 N 4 11 18 25
 R 5 12 19 26
 L 6 13 20 27
 P 7 14 21 28

Detsember

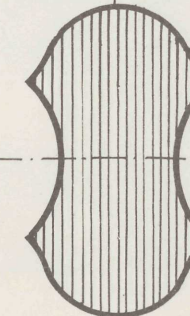
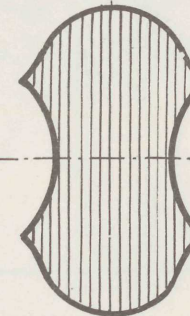
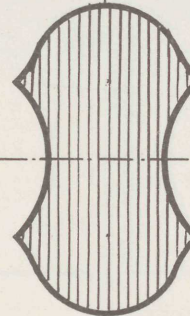
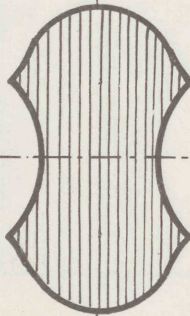
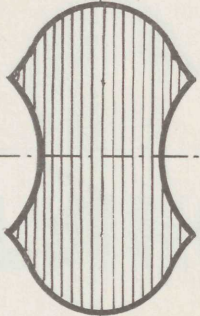
E 3 10 17 24
 T 4 11 18 25
 K 5 12 19 26
 N 6 13 20 27
 R 7 14 21 28
 L 8 15 22 29
 P 9 16 23 30

Novembris

E 6 13 20 27
 T 7 14 21 28
 K 8 15 22 29
 N 9 16 23 30
 R 10 17 24 31
 L 11 18 25
 P 12 19 26

Oktoobris

Juuli

E 7 14 21 28
 T 1 8 15 22 29
 K 2 9 16 23 30
 N 3 10 17 24 31
 R 4 11 18 25
 L 5 12 19 26
 P 6 13 20 27

August

E 4 11 18 25
 T 5 12 19 26
 K 6 13 20 27
 N 7 14 21 28
 R 1 8 15 22 29
 L 2 9 16 23 30
 P 3 10 17 24 31

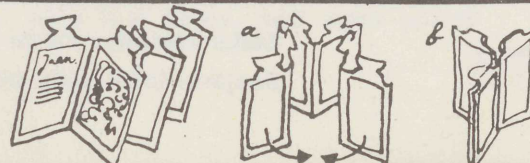

September

E 1 8 15 22 29
 T 2 9 16 23 30
 K 3 10 17 24
 N 4 11 18 25
 R 5 12 19 26
 L 6 13 20 27
 P 7 14 21 28

Sellel joonisel näed karbiks volditud kalendrit. Ülaossa jäävad sakid tuleb voltida kõige kitsamast kohast karbi sisse. Nende abil kinnitad ka karbi külje.

Sellel joonisel on kalender volditud lõõtsana. Kui lõõtsana volditud kalendri kinnitad sakkidega nii nagu joonisel, saad sellise kalendri.

SELLES MAJAS ELAVAD LAPSED

KAS SINA OSKAD ÕELDA, MISSUGUST TEED MÕODA JÕUAN LASTE JUURDE?

ÜHENDA TÄHEDE KAHEKAUPA PÜST-VÕI KALDJOONTEGA JA LOE SÕNAD KOKKU!

MIS ON KOTIS? KUI OLED PILDI PÕHJAL RUUDUD TÄITNUD, MOODUSTAVAD SÕNADE ESITÄHEDE VASTUSE.

1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Joonistanud ELLE TIKERPÄE

KAHEKÕNE EHK D.....G 11

NÄÄRIVANA TULEB KAUGELT PÕHJAST, PÄRIS PÕHJA-NABALT

SEE ON JU SAMA, MIS A.....A 4

TEMA ON KÕIGE KAUEM NÄÄRIVANA OODANUD

KEDA SA MÕTLED?

2 - kompvek

Elle

Esikaanel JAAN TAMMSAARE joonistus «Näärivanad».

ELKÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 12 1985. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Koikas, E. Mard, H. Mänd, H. Rattiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mard 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja A. Aare 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, masinakirjutaja-sekretär A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 31. 10. 1985. Trükkida antud 20. 11. 1985. Trükiarv 76 500. Osetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,91. Tingivõrtemiseid 8,0. MB-10166. Tellimise nr. 3999. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkkoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200107, Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 76 500. Заказ 3999.

TÄHEKESEIK
★ ÜÖ ★
TÄHESTIK

LETA SELLELT PILDILT 7 Ü-TÄHEGA JA
9 Ü-TÄHEGA ALGAVAT SÖNA
loomistanud EDGAR VALTER
ИИДЕКС 78231
HIND 20 KOP.